

**Datum : 9 mei 2025**  
**Plaats : Hilversum**  
**Onderwerp : Reactie op ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit SUWI in verband met de uitwerking van proactieve dienstverlening en het vervallen van de grondslagen voor SyRI**

Geachte heer van Hijum,

Ondanks alle voorzieningen die Nederland rijk is, hebben sommige mensen toch urgente financiële problemen. SUN Nederland zet zich in voor deze mensen met urgente noden als zij nergens anders meer terecht kunnen. Door het oprichten en faciliteren van noodhulpbureaus, het innoveren van SUN-noodhulp, het agenderen van het onderwerp urgente noden en het makelen en schakelen van geld en goederen zorgt SUN Nederland er samen met lokale SUN-noodhulpbureaus, gemeenten, donateurs en hulp- en dienstverleners voor dat niemand meer tussen wal en schip hoeft te raken. Met een gift of renteloze lening voorkomen SUN-noodhulpbureaus veel persoonlijk leed, onnodige escalatie en maatschappelijke kosten én verbeteren zij kwaliteit van leven omdat een gift werkt als vangnet of springplank voor volwassenen en kinderen met urgente noden. SUN-noodhulp kan een situatie verzachten, stabiliseren of doorbreken waardoor nieuw perspectief ontstaat. Vanuit deze rol heeft SUN Nederland met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het besluit SUWI in verband met de uitwerking van proactieve dienstverlening en het vervallen van de grondslagen voor SyRI gelezen. Op basis van onze kennis en expertise geven wij u graag onderstaande bevindingen op verschillende artikelen mee.

#### **Samenwerking proactieve dienstverlening (artikel 2.7.)**

In artikel 2.7 samenwerking proactieve dienstverlening wordt opgenomen dat aanvraagformulieren voor zover mogelijk vooraf ingevuld worden, met de mogelijkheid om de aanvraag elektronisch in te dienen. Wij zien het belang van vooraf ingevulde formulieren om het proces te vereenvoudigen voor de aanvrager. Wel willen wij het belang benadrukken voor de mogelijkheid tot fysiek contact voor hen die niet over een DigiD of digitale vaardigheden beschikken of waarvoor digitale middelen niet beschikbaar zijn of niet toegankelijk genoeg. Juist deze kwetsbare groep heeft moeite met het aanvragen van regelingen en hiervoor zou een fysiek loket moeten blijven bestaan of ontwikkeld worden. U geeft aan dat het wegnemen van belemmeringen bij de totstandkoming van fysieke loketten de inzet is. Specifieke aandacht willen wij hier vragen voor de bereikbaarheid van deze loketten. Juist voor de kwetsbare doelgroep waarvoor dit nodig is, kan de reis naar een loket in de gemeente al een belemmering zijn, omdat zij onvoldoende middelen hebben om deze reis te maken. We vragen daarom om niet alleen te kijken naar waar het loket komt (UWV, gemeente of SVB) maar ook naar mogelijkheden om dit loket bijvoorbeeld mobiel te maken zodat onvoldoende middelen voor reisdreigingen niet een belemmering kunnen zijn om hulp te krijgen. Door het zo toegankelijk mogelijk maken van loketten kunnen zowel problematiek als (hogere) kosten voorkomen worden. Naast de bereikbaarheid van een loket zal ook de inzet van het actief benaderen een rol spelen in het succesvol bereiken van personen om ergere problematiek te voorkomen. Wij adviseren dan ook om te controleren of informatie goed is aangekomen en te checken of iemand bij geen reactie echt bewust afziet van ondersteuning. Voor het succesvol benaderen van personen, en vanwege het aanzienlijke belang van het gebruikmaken van de voorzieningen, zou dit volgens ons van vergelijkbare inzet moeten zijn zoals dat nu gebeurt bij gemeenten in het kader van de vroeg signalering van schuldenproblematiek (WGS) waarbij er naast het versturen van een brief ook mogelijkheden zijn om doormiddel van een huisbezoek, telefoongesprek of whatsappbericht, in gesprek te gaan met de burger om "de boodschap" op maat aan te kunnen bieden en de burger te helpen om tot actie over te gaan als het "doen vermogen" van de burger beperkt lijkt te zijn.

Verder willen wij in overweging meegeven dat de overheid ook bepaalde voorzieningen standaard zou kunnen aanbieden aan burgers waarvan bekend is dat zij daar recht op hebben. Waarbij het afzien van dit recht een actieve handeling vraagt, en niet het aanvragen ervan: het zogenaamde "opting out-systeem".

Daarnaast willen we ook graag een oproep doen om naast het informeren van personen die gebruik kunnen maken van voorzieningen, ook personen actief te gaan informeren wanneer zij juist niet in aanmerking komen voor een voorziening en wat dan de alternatieven zijn. Bijvoorbeeld wanneer een persoon wordt afgewezen voor een WW uitkering bij de gemeente, dat deze persoon dan gewezen wordt op de mogelijkheid om een PW uitkering aan te vragen.

Tot slot willen wij ook aandacht vragen voor een samenwerking met de Belastingdienst. In het stuk spreekt u van een samenwerking tussen UWV, gemeente en de SVB. Maar ook het niet gebruik van toeslagen waar een persoon wel recht op heeft kan er alsnog voor zorgen dat iemand in financiële nood komt met alle gevolgen van dien. Ook hier zou het opting out-systeem een uitkomst zijn.

#### **Proactieve dienstverlening in het kader van de WW (artikel 5a.1.)**

In het ontwerpbesluit vermeldt u dat wanneer een werkgever in staat van faillissement is verklaard, het mogelijk gemaakt wordt om personen gericht te benaderen om deze te informeren over het mogelijke recht op een uitkering op grond van de WW. Wij zijn van mening dat in het belang van de (ex)werknemer dit recht uitgebreid mag worden. Naast een staat van faillissement kan bijvoorbeeld ook een reorganisatie leiden tot recht op WW.

#### **Proactieve dienstverlening in het kader van de AIO (artikel 5a.2.)**

Deze maatregel zien wij als een zeer belangrijke ontwikkeling omdat we in de praktijk zien dat bijvoorbeeld senioren die niet in Nederland geboren zijn en daardoor niet hun volledige AOW-recht hebben opgebouwd in voorkomende gevallen een AOW-uitkering ontvangen die lager is dan de bijstand. Door de overgang van loon naar AOW komen deze personen vaak in de problemen (zeker als er te weinig pensioen is opgebouwd). Wij merken dat veel mensen de AIO regeling niet kennen waarmee men aanvulling (soms in de vorm van een lening) kan krijgen om het tekort aan opgebouwde AOW op te vangen. Wij ondersteunen daarom graag de maatregel om personen actief te wijzen op het mogelijk recht op AIO omdat dit veel leed kan voorkomen.

#### **Proactieve dienstverlening door gemeenten (5a.3.) en proactieve dienstverlening in het kader van gemeentelijke minimaregelingen (5a.6.)**

U geeft aan dat u de mogelijkheid wilt bieden om rechthebbenden ook te wijzen op het recht op bijzondere bijstand en gemeentelijke minimaregelingen. Een handelingswijze die SUN Nederland ondersteunt. In de praktijk zien wij dat aangevraagde noodhulp bij een SUN-noodhulpbureau door hulp- en dienstverleners leidt tot meer aanvragen bij de bijzondere bijstand en gemeentelijke minimaregelingen. Een bureaucoördinator van een noodhulpbureau kijkt namelijk altijd eerst naar de voorliggende voorzieningen en beoordeelt of de aanvrager alle steun krijgt waar deze wettelijk recht op heeft. Wanneer er voor de aangevraagde noodhulp een bestaande voorliggende voorziening is, verwijzen wij actief door naar deze voorziening. Nog te vaak zien wij dat deze regelingen niet bekend zijn en dat er geen gebruik van wordt gemaakt, terwijl ze wel onnodig leed of ergere problematiek kunnen voorkomen. Op basis van deze ervaringen denkt SUN Nederland dan ook graag met u mee in de uitwerking van het besluit. Overigens zou hier ook het opting-out systeem een goede oplossing kunnen bieden: zodra burgers ergens recht op hebben gaat de regeling in werking, zodra het recht komt te vervallen wordt men daarover en over eventuele alternatieven actief geïnformeerd. Pas wanneer men van deze bestaande rechten af wil zien hoeft men actie te ondernemen.

Onder punt C in artikel 5a.3.3 schrijft u ook in dit artikel dat u in het kader van proactieve dienstverlening bij verhuizing van de rechthebbende de gegevens wilt delen met de gemeente waarin de rechthebbende gaat wonen. Wij ondersteunen dit voorstel van harte en willen er nog een klemmende oproep aan toevoegen. Hierbij willen wij de oproep doen om naast de dienstverlenende maatregel ook te kijken naar mogelijkheden voor gemeenten om het proces van aanvragen bij verhuizing te versnellen. In de praktijk zien wij namelijk dat mensen in de schulden en ook andere problematiek belanden wanneer zij verhuizen, omdat ze te lang moeten wachten op een uitkering en andere voorzieningen vanuit de nieuwe gemeente. In gemeenten waar een SUN-noodhulpbureau actief is werken wij samen met gemeenten, waarbij een noodhulpbureau de uitkering (of andere voorzieningen) voorschiet (in de vorm van een lening of bij nood in de vorm van een gift). Hiermee voorkomen we menselijk leed en onnodige escalatie. SUN Nederland denkt daarom graag met u mee

over het inrichten van een landelijk dekkende oplossing als het gaat om verhuisprocessen om zodoende (ergere) problematiek te voorkomen.

#### **Proactieve dienstverlening in het kader van kwijtschelding van lokale belastingen (artikel 5a.4.)**

De maatregelen om rechthebbenden proactief te benaderen die in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen ondersteunen wij. Ook de optie om begeleiding te bieden bij het verzoek om kwijtschelding vinden wij hierbij essentieel. Wij pleiten ervoor om gemeenten hier voldoende middelen voor te geven om dit proces zodanig in te richten dat deze informatie toegankelijk en helder is om zo ook daadwerkelijk alle doelgroepen, waaronder de meest kwetsbare, te bereiken. Ook hier zou het opting-out systeem een uitkomst kunnen bieden: als bekend is dat een burger over een te laag inkomen beschikt dan worden bepaalde belastingen niet geheven. Aanvullend op de voorgestelde maatregelen wil SUN Nederland in deze reactie graag ook extra aandacht vragen voor de doelgroep alleenstaanden. Wij zien namelijk dat deze groep oververtegenwoordigd is in de aanvraag voor noodhulp bij SUN-noodhulpbureaus. De urgente noodsituaties van alleenstaanden vormen 64% van alle gedane aanvragen in 2024. Dit blijkt uit een analyse van de cijfers uit het Datadashboard Urgente Noden waarin SUN Nederland en 22 van de 35 noodhulpbureaus op landelijk niveau cijfers bijhouden over geboden noodhulp in Nederland. Uit de aanvragen valt ons bovendien op dat onder deze alleenstaanden ook vaak sprake is van chronische ziekten of multi-problematiek. Wij stellen onze kennis en expertise hierover ook graag aan u beschikbaar bij de uitwerking van verdere maatregelen.

Tot slot willen wij op basis van onze noodhulpervaringen graag onderstrepen dat een hoog niet-gebruik van een uitkering of voorziening niet direct betekent dat er geen (nood)hulp nodig is, maar dat eerder aanduidt dat deze regelingen nog niet voldoende gevonden worden. Wij waarderen daarom dit conceptbesluit waarin gekeken wordt naar knelpunten die het benaderen van deze voorzieningen op dit moment belemmeren en dat er proactief gewerkt wordt aan het tegengaan van niet-gebruik door eenvoudige toegang te bieden voor mensen die ondersteuning vanuit de overheid nodig hebben. Hoe beter we dit met elkaar faciliteren, des te meer leed, kosten en verdere problematiek we voorkomen, voor de rechthebbenden en de gehele samenleving. Daar waar het systeem ondanks alle daartoe ingerichte processen onverhoopt mensen niet tijdig kan ondersteunen, zullen SUN-noodhulpbureaus hun noodhulp-rol vervullen zodat niemand in Nederland tussen wal en schip hoeft te vallen. SUN Nederland nodigt u dan ook van harte uit om met ons -en onze collega's van andere maatschappelijke organisaties- verdere afspraken te maken over publiek-private samenwerking.

Met vriendelijke groet,  
Nathalie Boerebach

Directeur SUN Nederland  
06-51387989  
[N.Boerebach@sunnederland.nl](mailto:N.Boerebach@sunnederland.nl)